

muzeju savremene umjetnosti u Beogradu

konceptualna ne postoji

Korota i suša

U okviru Šoškićeve izložbe u Muzeju savremene umjetnosti u Beogradu postoji „crnogorski paviljon“. To je segment „Korota i suša“ na trećem nivou izložbe. Na pitanje novinara koliko su neki savremeni crnogorski likovni velikani, genetika i crnogorski arhetipovi, uticali na njegov rad, Šoškić kaže da su „Korota i suša“ element iz crnogorskog podneblja. Kamen je došao iz Crne Gore. - Razvalio sam jednu među kod Nikšića. To je bilo izloženo zasebno u Nikšiću i na Cetinju u Biljardi. Pokušao sam u tom radu da na aksiomatski način izrazim crnogorsku dramaturgiju. U Nikšiću sam došao na tu ideju. Znam da se boksit formira na područjima hiljadugodišnje suše. I onda sam gledao te žene, Crnogorke, koje nose crninu... Sklopio sam boksit i žene u korotu. Tu je jak simbol međa, stara međa, kamena međa, suvomeđa. Skupio sam simbole - zid crn, kamen, drugi zid bijel i tu je međa koju sam pretvorio u jednu novu formu - ispričao je Šoškić.

odnosu digitalnih i klasičnih formi, kako mu iz ugla ogromnih iskustava izgleda današnji svijet buduću da je njegovo jezgro nastalo iz ideološke, političke podloge - Šoškić kaže da je nastojao da svoje radove „očisti od emocija“. Što se tiče konceptualne umjetnosti, smatra da ona više ne postoji, te da je ostalo samo ime.

- Nije ona više ono što je nekad postojalo. Postoji nešto što bi moglo da se nazove „postkonceptualna“, to znači osjeća se to postignuće, ta sposobnost da se napravi gest. Ali to nije više to. Pokušavam da sebe isvijet izrazim pomoću metala, čvrstih materijala, mermerna... Da učvrstim to da je čisto, što sam pokazao i na ovoj izložbi - poručio je Šoškić.

Inače, svjetsku afirmaciju on je stekao saradnjom sa legendarnom rimskom galerijom L'Attico gde je izlagao za-

jedno sa Janisom Kunelison, Luiđijem Ontanijem, Mikelandelom Pistoletom i drugima. O njemu su pisali poznati kritičari poput Emilija Vile, Akila Bonita Olive, Marija Diakona. Izlagao je na najznačajnijim međunarodnim ali i jugoslovenskim umetničkim manifestacijama (Bijenale u Veneciji, gdje je predstavljao Crnu Goru, Trigon, Jugoslovenska dokumenta, Aprilski susreti...).

LJ. LABOVIĆ

spomen-obilježja na Barutani

više opominju

nje: da li smo mi kao društvo ostali još na temeljima i tekovinama naše slavne revolucije i da li smo svjesni šta mi sve imamo u zemlji, a ne znamo da do kraja prepoznamo i valoriz-

ujemo, ili je nešto treće posrijedi, pa smo skrenuli sa toga puta, odnosno izdali i pogazili te vrijednosti - zapitao se Đukić.

VIŠE ODGOVORNOSTI

Đukić je, takođe, ukazao na potrebu da se na pravi način vrednuju i čuvaju dobra koja su nam generacije ostavile ili majka priroda dala.

- Pozivam državne organe i sve relevantne organizacije u Crnoj Gori, koje se bave zaštitom naše kulturne i spomeničke baštine, pa i sve građane koji cijene te vrijednosti, da svi zajedno pokažemo više razumijevanja, a prije svega odgovornosti da otrgnemo od zaborava ili propadanja sva spomenička obilježja naših rodoljuba i tvorce takvih djela. Tako bismo pokazali da smo društvo koje ima svoje korijene i da smo dostojni sljedbenici onoga što nam je neko u amanet ostavio - istakao je Đukić. J.N.

Otvorena 12. koncertna sezona Crnogorskog simfonijskog orkestra

U potpunosti ispunjena očekivanja

CSO na otvaranju
koncertne sezone u CNP-u

PODGORICA - Predvođen maetrom Grigorijem Kraskom, Crnogorski simfonijski orkestar je preksinoć otvorio svoju dvanaestu po redu sezonu. Koncert otvaranja je i ovog puta upriličen na velikoj sceni Crnogorskog narodnog pozorišta, iako je ranije značnije najavljivano preseljenje u rekonstruisanu zgradu Doma vojske, a budući dom Muzičkog centra Crne Gore. Iako do toga još nije došlo, prepuni auditorijum CNP-a, kojeg je činio i veliki broj mladih, već je prije početka izvođenja snažnim aplauzom podrške pozdravio sve muzičare na sceni i dirigenta Grigorija Kraska. Repertoar je uključio dva ostvarenja epohe romantizma - u prvom dijelu simfonijsku poemu „Zigfrid idila“ Riharda Vagnera, a nakon pauze i „Simfoniju broj 6“, tzv. „Patetičnu“ Petra Iljiča Čajkovskog.

PARALELA

Podgorička publika je prije više godina imala priliku da sluša oba ostvarenja, kojima je takođe dirigovao maestro Krasko, pa je ovakva postavka repertoara bila idealna prilika da se napravi paralela između zvuka i interpretacija crnogorskih simfoničara nekad i sad. U toku prethodnih godina upotpunjene su pojedine pozicije u orkestru, a iskustvo mladih orkestarskih muzičara (mladih i po prosjeku godina i po godinama rada) je obogaćeno. Linija razvoja koja se odnosi na dosezanje sve viših interpretativnih

Bila je to idealna prilika da se napravi paralela između zvuka i interpretacija crnogorskih simfoničara nekad i sad. Upotpunjene su pojedine pozicije u orkestru, a iskustvo mladih orkestarskih muzičara je obogaćeno

nivoa konstantno se kretala uzlazno, pa su sa pravom očekivanja slušalaca na ovom koncertu bila veća.

S druge strane, iako se radi o istoj epohi, epohi romantizma, i djelima koja se nalaze na relativno kratkoj vremenskoj distanci, interesantno je bilo slušati na koji se način tumače dvije različite škole (njemačka i ruska), kompozitorske poetike (Vagner i Čajkovski) i na kraju dva vrlo diferentna i po mnogo čemu kontrastirajuća ostvarenja. Intimno izdanje Vagnera u kompoziciji „Zigfrid idila“ napisanoj povodom rođenja sina Zigfrida i godišnjice braka sa Kozimom (kćerkom Franca Lista) oponira „Patetičnoj simfoniji“ Čajkovskog, u kojoj se istražuje metafizika smrti i sugerise apoteoza očajja i poraza za samom kraju.

SIGURNOST

Očekivanja od crnogorskih simfoničara u pogledu funkcionisanja svih ključnih činilaca koji odlikuju jednu izvedbu bila su u potpunosti ispunjena i zadovoljena. I ne samo ključnih, već i brojnih drugih koji su umnogome obogatili sveukupni zvuk i opšti dojam, i u prvom i u drugom dijelu koncertne večeri. U poređenju sa

nekadašnjim interpretacijama, zrelost i izvođačka sigurnost ansambla je na očigled svih bila na daleko većem nivou.

Svjedoci smo bili izvanredne stabilnosti i pouzdanosti gudačkog korpusa, njegovih čvrstih interpretativnih temelja koje je strpljivo godinama gradio i znalacki izgradio Grigorij Krasko. Njegov izuzetan nivo svijesti koji se odnosi na konstrukcione aspekte simfonijske poeme „Zigfrid idila“ i logiku njenog oblikovanja, bio je vidljiv u širokim lukovima i dugim, tzv. „vječnim“ melodijskim linijama. Pažljivim i promišljenim tretmanom temporalnog usmjeravanja melodike pokazao je istančan osjećaj za funkciju, efekat i pojam „vremena“ u muzici. Interpretaciju je upotrijevala stilska profilisanost tonske boje, koja je, shodno karakterima, jasno bila izdiferencirana u izvođenjima i „Zigfrid idile“ i „Patetične simfonije“.

OVACIJE

Nakon meditativno-intimnog zvuka postignutog u simfonijskoj poemi, uslijedilo je pedesetominutno simuliranje indisponiranih, šumornih i tamnih misli P.I. Čajkovskog. Osim tonske boje, tretman dinamičke ravni i njenih gradacionih nivoa

tokom izvedbe „Patetične“ umnogome je doprinio naboju na dramaturškom planu. Maestro Krasko je besprijekorno kumulirao napetost, praveći u prvi mah sjajne mikroklimakse, a potom demonstrirajući, u „tuti“ nastupima, svu snagu i moć kompletnog i vrlo koherentnog izvođačkog aparata. Optimalno i precizno plasirane teme u solo dionicama duvačkog korpusa i dijaloziranja sa ostalim instrumentalnim grupama odlično su se nadovezivale i uklapale u sveukupnu dramaturgiju, koja je pored izvjesnog broja instrospektivnih segmenata, u najvećoj mjeri, sugerisala tenziju i tjeskobu. Korpus limenih duvača i udaraljki su u nagle teksturane promjene i preokrete ulazili prodorno i odvažno, bez zadržki i posustajanja, imajući konstantan „pogled unaprijed“ zajedno sa svim ostalim izvođačima. Nakon izvanredne „ataka“ promjene stanja i raspoloženja u završnici silovitog trećeg i početka finalnog četvrtog stava, artikulirano je, kroz postupni „morendo“ (umirući) prikazana kompozitoreva rezignacija na samom kraju ove, po mnogo čemu, delikatne partiture. Na samom kraju koncerta, nakon dugotrajnog i snažnog aplauza, i ovacija kojima je publika nagradila uspješan početak dvanaeste sezone, Crnogorski simfonijski orkestar i maestro Grigorij Krasko su izveli jednu od varijacija iz ciklusa „Enigma“ engleskog kompozitora Edvarda Elgara.

Vanja VUKČEVIĆ

Koncert Vladane Perović u KIC-u „Budo Tomović“

PODGORICA - Mlada crnogorska pijanistkinja Vladana Perović predstaviće se publici na prvom samostalnom koncertu u Kulturno-informativnom centru „Budo Tomović“ večeras u velikoj sali u 20 sati.

Koncert se organizuje u okviru redovnog muzičkog ciklusa „Mladi talenti“, a umjetnica će tom prilikom izvesti djela Johana Sebastijana Baha, Feruča Buzonija, Feliksa Mendelsoina i Modesta Musorgskog.

Vladana Perović rođena je 1995. godine u Podgorici u porodici muzičara. Završila je

klavirski odsjek u Umjetničkoj školi za muziku i balet „Vasa Pavić“ u Podgorici. Studirala je

na prestižnom Konzervatorijumu „Santa Cecilia“ u Rimu, gdje je završila osnovne i magi-

starske studije. Sada je na magistarskim studijama kamerne muzike. Uporedo sa studijama na Konzervatorijumu „Santa Cecilia“ usavršavala se na internacionalnim akademijama u Rimu. Dobitnica je velikog broja prvih i specijalnih nagrada na domaćim i internacionalnim takmičenjima. Priredila je brojne solističke koncerte u Podgorici, Kotoru, Herceg Novom, Rijeci, Sankt Peterburgu, Rimu, Veneciji i dr. Kao solista je nastupala sa Simfonijskim orkestrom mladih iz Beograda, Crnogorskim simfonijskim orkestrom, Simfonijskim orkestrom grada Kjođa (Italija), Simfonijskim orkestrom mladih iz Rima i Simfonijskim orkestrom Muzičke akademije Cetinje. Učestvovala je na brojnim festivalima u Crnoj Gori.

R.K.